

Jazz-improvisatie – Deel IV

Bebop-blues en mineurblues

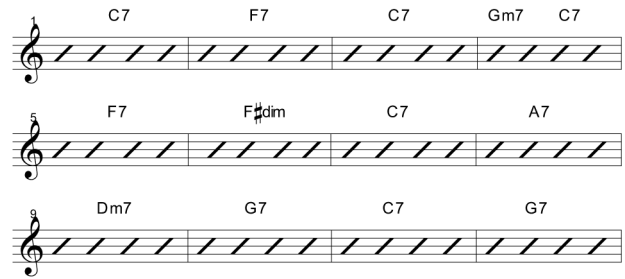
Peter Guidi

“The Universe is just one big blue note!”

Frank Zappa

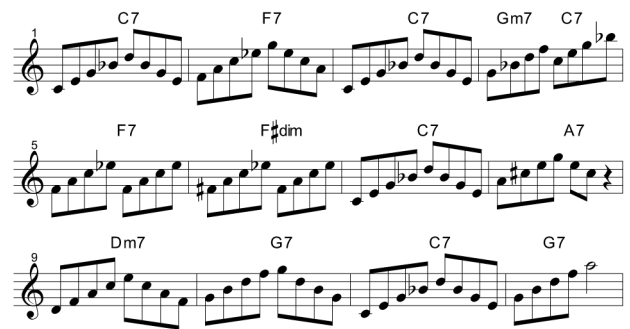
In het vorige deel van deze serie hebben we het elementaire blues-akkoordenschema besproken. De bebopmuzikanten in de jaren 1940 en 1950 hebben de blues verder ontwikkeld door aan deze eenvoudige reeks akkoorden extra akkoorden toe te voegen. ('Bebop' is de naam van de energieke en harmonisch veeleisende jazzstijl die in het leven is geroepen door de altsaxofonist Charlie Parker en de trompettist Dizzy Gillespie.) Figuur 1 is een voorbeeld van zo'n meer uitgewerkt bluesschema. De structuur blijft in grote trekken hetzelfde, maar in maat 4 kun je zien dat 'Gm7' ('G mineur 7') is ingevoegd voor C7, om zo een II-V-I-beweging naar F7 te maken. Een 'mineur 7'-akkoord is een 'klein septiemakkoord'; het enige verschil met een dominant septiemakkoord is de verlaagde terts, die het akkoord klein maakt (als symbool wordt behalve 'm7' ook wel '-7' gebruikt). Dezelfde toevoeging gebeurt in m. 9 en m. 10, waar Dm7 en G7 een II-V vormen naar het I-akkoord, C.

Als je niet weet wat de II-V-I-verbinding is... geen paniek! In een van de komende afleveringen van deze serie gaan we het hierover hebben. Op dit ogenblik is het genoeg dat we de plaatsing van de extra akkoorden in het schema opmerken en de oefeningen hieronder doorspelen. Let ook op het verminderde akkoord van Fis ('dim', van 'diminished') dat is ingevoegd in maat 6.

Figuur 1. Voorbeeld van een bebop-bluesschema.

Speel de akkoorden nu gebroken en loop zo het hele akkoordenschema door, net zoals we dat de vorige keer met het eenvoudige bluesschema hebben gedaan.

Figuur 2. Hetzelfde bebopschema om te oefenen in gebroken akkoorden.

Figuur 3. Hetzelfde bebopschema, opgevuld met toonladders.

Dizzy Gillespie

Charlie Parker

John Coltrane

Roland Kirk

Miles Davis en Wayne Shorter

vorm) enz. Luister vooral naar de inzet van het akkoord IV in maat 5 (met een 'walking bass', een 'lopende baslijn', is dit akkoord meestal gemakkelijk te horen). Deze duidelijke akkoordwisseling is een goed punt om je op te oriënteren als je op een blues-schema improviseert.

- In het begin kan het nuttig zijn om de maten te tellen terwijl je speelt, maar probeer zo gauw mogelijk een gevoel voor de chorus van twaalf maten te krijgen in plaats van bewust de tel van de maatnummers bij te houden.
- Bedenk dat het niet nodig is om heel veel noten te spelen. Korte ritmische ideeën zijn even boeiend en effectief. Om met Miles Davis te spreken: "De noten die je niet speelt zijn even belangrijk als de noten die je wel speelt, of nog belangrijker."
- Luister naar opnames van majeure en mineurblues. Goede voorbeelden van majeureblues op fluit zijn *You Did It You Did It* en *The Business Ain't Nothing But The Blues* van Roland Kirk; drie klassieke voorbeelden van mineurblues zijn de composities *Mr P.C.* en *Equinox* van John Coltrane, en *Footprints* van Wayne Shorter.

Veel van de bovengenoemde punten worden met meer diepgang geanalyseerd in *The Jazz Flute*, Peter Guidi's improvisatiemethode voor fluit (2 delen, Molenaar Edition, <http://www.molenaar.com>)

Peter Guidi is fluitist en saxofonist en de oprichter van de Jazz-afdeling van de Muziekschool Amsterdam, waar hij improvisatie-, ensemble- en big bandlessen geeft. Zie voor meer details over zijn activiteiten als podium- en studiomuzikant en leraar www.peterguidi.com. Op zondag 15 oktober 2006 wijdt het tv-programma NPS Arena een documentaire aan zijn werk.

